

"www.mic.gr", η Εικονική Πραγματικότητα της Ελληνικής Μουσικής Έρευνας

Η μουσική έρευνα προϋποθέτει την πρόσβαση σε όσο γίνεται πιο πλήρη και έγκυρη πληροφορία. Η πρόσβαση στην πληροφορία εξασφαλίζεται σήμερα μέσω του Διαδικτύου. Η λέξη «εικονική» του τίτλου της εισήγησής μου επιτρέπει με την αμφισημία της («εικονικός» = ψευδής, π.χ. «εικονική δίκη» και «εικονικός» = δυνητικός, μετάφραση του αγγλ. “virtual”) να μιλήσω τόσο για αυτό που υπάρχει όσο και για αυτό που δεν υπάρχει. Θα αναφερθώ πρώτα στη διεθνή πραγματικότητα των Κέντρων Μουσικής Πληροφόρησης (Music Information Centres – στο εξής: ΚΜΠ), και στα στοιχεία που θεωρώ συστατικά για τη δημιουργία και την ταυτότητα ενός ΚΜΠ, στη συνέχεια στην παρούσα κατάσταση στην Ελλάδα (προειδοποίηση: μην δοκιμάσετε την ηλεκτρονική διεύθυνση του τίτλου, είναι εικονική με την πρώτη έννοια) και, τέλος, σε κάποιες προτάσεις προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός Ελληνικού ΚΜΠ.

Α. Η Διεθνής Εταιρεία Κέντρων Μουσικής Πληροφόρησης μετρά 43 χρόνια ύπαρξης, 43 μέλη και 38 χώρες. Στην πορεία αυτών των χρόνων οι δραστηριότητες των ΚΜΠ επεκτάθηκαν πέρα από τον αρχικό -και ακόμη κύριο- στόχο τους, δηλ. την προώθηση της Νέας Μουσικής των χωρών τους. Τα συστατικά χαρακτηριστικά ενός ΚΜΠ, κατά τη γνώμη μας, είναι τα ακόλουθα:

α. Να είναι προσιτό στο κοινό και να στοχεύει, από την ίδια τη λειτουργία του, σε όλο και μεγαλύτερο κοινό (χαρακτήρας διάδοσης και δημοσίων σχέσεων).

β. Να προωθεί τη μουσική του τόπου του, τόσο τη σύγχρονη όσο και την παλαιότερη.

β.1. Να δημιουργεί το δυνατόν περιεκτικότερες συλλογές από παρτιτούρες (και πάρτες), ηχογραφήσεις, βιβλία, περιοδικά, βιογραφικά σημειώματα και ό,τι άλλο υλικό που βοηθά την πληροφόρηση, την εκτέλεση και τη διάδοση της μουσικής του τόπου του (χαρακτήρας τεκμηρίωσης).

β.2. Να παρέχει πληροφορίες για τους συνθέτες και τα έργα τους, καθώς και για τις εκτελέσεις τους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

γ. Να παρέχει συνεχή και τακτική ενημέρωση για τη μουσική ζωή του τόπου μέσα από Ενημερωτικά Δελτία, λίστες συζητήσεων στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ.

δ. Να προχωρεί στην έκδοση παρτιτουρών και την παραγωγή ηχογραφήσεων έργων Ελλήνων συνθετών, καθώς και στην έκδοση βιβλίων αφιερωμένων σε Έλληνες συνθέτες και το έργο τους.

ε. Να συνεργάζεται με άλλα ΚΜΠ σε προγράμματα αμοιβαίας στήριξης των σκοπών τους.

Θα προσέθετα επίσης ως απαραίτητο, αν και όχι συστατικό χαρακτηριστικό, τον **δημόσιο** χαρακτήρα του ΚΜΠ, την ανάγκη δηλ. να είναι ένας δημόσιος, εθνικός φορέας, υπαγόμενος στο ΥΠΠΟ, για πολλούς λόγους: χρησιμοποίηση της Αγοράς ως μέσου διάδοσης και προβολής για προϊόντα που κανείς από τους συνήθεις παίκτες της

Αγοράς δεν είναι διατεθειμένος να επενδύσει (π.χ. για δίσκους και παρτιτούρες σύγχρονης μουσικής)· πρόσβαση σε υπάρχουσες δομές του ΥΠΠΟ που μπορούν να μεγιστοποιήσουν τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του ΚΜΠ (όπως π.χ. η Επικράτεια του Πολιτισμού στην Ελλάδα κ.ά.).

Β. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει ΚΜΠ, τουλάχιστον σύμφωνα με το σύνολο των προϋποθέσεων που περιέγραφα πιο πάνω. Αντίθετα, υπάρχει μια σειρά από πρωτοβουλίες, η κάθε μία των οποίων πληροί κάποια αλλά όχι όλα από τα *συστατικά* χαρακτηριστικά στα οποία αναφέρθηκα, είτε λόγω εξειδίκευσης είτε διότι τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούν μέρος μιας πιο πολυσχιδούς δραστηριότητας. Στην πρώτη περίπτωση ανήκουν δραστηριότητες όπως π.χ. αυτές της ΕΕΜ, ιδ. το site και το newsletter και ατόμων, όπως το Αρχείο Ελληνικής Δισκογραφίας του Θωμά Ταμβάκου. Η «Πύλη Μουσικής Πληροφόρησης» του ΙΕΜΑ και οι βάσεις δεδομένων του «Αρχείου Ελληνικής Μουσικής» της Βιβλιοθήκης του ΣΦΜ Λ. Βουδούρη ανήκουν στην δεύτερη περίπτωση. Στα παραπάνω θα πρέπει να προσθέσουμε και μεμονωμένες πρωτοβουλίες, όπως οι εκδόσεις έργων Ελλήνων συνθετών που έχουν γίνει κατά καιρούς από το ΥΠΠΟ και την ΕΡΑ και πληροφοριακό υλικό που έχει προκύψει από ερευνητικά προγράμματα φοιτητών και διδασκόντων στα ΤΜΣ της χώρας: π.χ. κατάλογοι έργων διαφόρων συνθετών, η δημιουργία ευρετηρίων για παλαιότερα βιβλία γύρω από την Ελληνική μουσική των φοιτητών του Ιονίου, η συγκέντρωση όλων των μουσικοκριτικών του Μίνω Δούνια υπό την επίβλεψη του καθ. Κώστιου στο ΤΜΣ Αθηνών και πολλά άλλα.

Γ. *Συμπερασματικά*. Τα υλικά για τη δημιουργία του Ελληνικού Εθνικού ΚΜΠ υπάρχουν, αν και κατατεταγμένα και σε πλήρη σχεδόν απομόνωση των ερευνητών μεταξύ τους. Αυτό που δεν έχει εμφανιστεί ακόμη είναι η πρωτοβουλία, μια πρωτοβουλία που θα πρέπει να προέλθει από το ΥΠΠΟ, σε συνεννόηση με τους φορείς και τα πρόσωπα που δραστηροποιούνται ούτως ή άλλως στο χώρο, για τη δημιουργία ενός ΚΜΠ, ως Ελληνικού κόμβου στο δίκτυο της IAMIC, του οποίου ο ρόλος, σε πρώτη τουλάχιστον φάση, θα είναι δευτερευόντως παραγωγικός και πρωτίστως δομικός και λειτουργικός (εστιακό σημείο για το συντονισμό και την αποφυγή αλληλεπικάλυψης των δραστηριοτήτων και για τη συγκέντρωση της πληροφορίας σε *μία* δεξαμενή). Θα θέλαμε να τονίσουμε, κλείνοντας, ότι η σοβαρότητα και πολυπλοκότητα του θέματος επιβάλλουν την αποφυγή πειραματισμών και την προσφυγή στα υπαρκτά και απόλυτα επιτυχημένα πρότυπα MIC όπως π.χ. αυτά της Αυστρίας και της Δανίας, για να αναφέρουμε δύο χώρες εγγύτερες, με ποσοτικά κριτήρια, στην Ελληνική κλίμακα.